

Emil Vlajki: KORONA, Partija ekonomske i socijalne pravde – PEPS, Banja Luka, 2020, 257 str.

Pred nama se nalazi zanimljiva i prezentna komunikološka, psihološka, sociološka i filozofska umjetnička međukulturna pripovijetka koja je publicistički napisana u formi romana „KORONA“, **Emila Vlajkija, uglednog komunikologa i političara.**

Roman je književno djelo (roman od lat. romanus – rimski) napisano na latinskom jeziku (u ono vrijeme romanskom jeziku), to jest duža umjetnička pripovijetka s radnjom koja obuhvaća cjelinu stvarnosti. Autor u prezentiranom rukopisu „KORONA“ prezentira cjelinu stvarnosti u obliku romana kao futurističko - holističku pripovijetku koja aludira na, u formalnom komunikativnom znanstveno-fantastičnom paradigmatom diskursu, moguća događanja u 2030. godini. Povijesno gledano bolesti i pandemije su odnijele veliki broj ljudskih života. Prisjetimo se deset najvećih epidemija u povijesti čovječanstva: Velike boginje, Španjolska gripa, Crna smrt, Malaria, Tuberkuloza, Kolera, Aids, Žuta groznica, Pjegavi tifus i Dječja paraliza su ostavile duboki trag u našim kulturama.

Kulture u kriznim virusnim vremenima, kao primatelji loših poruka brojnih pandemija, tradicionalno su zamišljene kao duhovni okviri koji svojim pripadnicima određuju pogled na svijet i na druge kulture. Kulture u kriznim situacijama funkcioniraju kao društvene forme sa svojim specifičnim strukturama. Unatoč aktualnim migracijskim tokovima i Covid-u 19, pandemije uzrokuju ispreplitanje različitih kulturnih identiteta jer su kulture autonomne i pandemijski distinktivne stabilne cjeline. Za autora romana su evidentne moguće posljedice „COVID-a 19“ na budućnost društva, gospodarstva, mentalno zdravlje ljudi (posebice djece), demokraciju i politiku i na još mnogo toga što je nepoznato? Vjerojatno je Emil Vlajki u pravu kada javnosti, u romanu, poručuje da nas „COVID-19“ uvodi u potpuno novi svijet o kojemu još premalo ili gotovo ništa ne znamo? Vlajki u romanu demistificira sve manipulacije koje se, na globalnom svjetskom nivou do-

gađaju s virusom korone „Sars-CoV-2“ i bolešću „Covid -19“. Po shvaćanju autora, konačan cilj komunikativnih i pandemijskih manipuliranja je vladanje i upravljanje ljudima u nekom novom međunarodnom globalnom svjetskom poretku. Autor, kroz roman „KORONA“, hermeneutičko-antropološki promatra i analizira čovjeka u simultano zamišljenim likovima u romanu s aspekta njegova svjetonadzora, jezika, ideologije, kulture i odnosa prema samom sebi i drugima. Hermeneutičkim pristupom autor apelira na čovjeka i njegovu autonomnu slobodu razmišljanja i preuzimanja odgovornosti u svijetu novih IT i mobilnih tehnologija. Primjerice Kina, kao jedna od najrazvijenijih zemalja u području IT-a i mobilnih tehnologija, s 200 milijuna postavljenih nadzornih kamera, koje su, opremljene umjetnom inteligencijom, može promatrati i pratiti svakog građanina u javnim komunikacijskim prostorima na svim razinama nacionalne, regionalne i lokalne komunikacije. Po Vlajkijevom shvaćanju, konačan cilj svih globalnih zavjera je vladanje i upravljanje ljudima što je, prema autoru, prešdan u povijesti čovječanstva.

Ugledni komunikolog E.Vlajki roman strukturira u pet zasebnih dijelova: **(1) Počelo je zavjerom, (2) Adađo za mrtve, (3) Testiranje papaje, (4) Small is beautiful i (5) Dok nas smrtne rastavi.** Emotivna osnova romana se temelji prema operi Bizeove Karmen. Znanstvenim diskursom, na temelju prikupljenih mišljenja indijskih znanstvenika i drugih mišljenja razvija tezu da je Korona stvorena u laboratoriju. To potkrjepljuje i političkom tezom da se svjetska ekstremna desnica želi osloboditi „viška nekorisnog stanovništva“.

U ekonomskom smislu zasniva tezu da je u globalnom svijetu namjerno proizveden novi virus kako bi se „prodavalo cjepivo“ i uništile slabije ekonomije. Psihološku osnovu temelji na proizvodnji straha u svrhu vladanja masama. Iznese teze su osobno autorsko hipotetsko stajalište. S lingvističkog i komunikološkog aspekta autor okvirni sadržaj romana temelji na teoriji ekvivalencije između izvornog i ciljanog publicističkog jezika kako bi potvrdio svoje paradigmatičke pretpostavke u romanu. (...) „Najprije se pokazuje kako je nova Korona

proizvedena u jednoj laboratoriji kojom upravljaju neonacisti. Nakon što se virus proširio svijetom, vlasti zemlje gdje se odigrava radnja, tvrde da se više ni vani ne smije izlaziti, barem ne oni iznad 50 godina, jer Korona koja lebdi u zraku, prodire kroz maske i u roku od par sati ih usmrćuje.

Konačno, vlasti obavještavaju stanovništvo da je pronađena 'univerzalna vakcina', zasnovana na nanotehnologiji, koja djeluje protiv svih mogućih virusa i mikroba; onaj tko se bude cijepio; više nikada neće biti bolestan. Sve države svijeta, većina milom, a neke i silom, kupuju cjepivo. U stvari, cjepivo koje je u vlasti ekstremno desničarskih organizacija, može, po volji, preko daljinskih upravljača, biti upotrijebljeno kako za ozdravljenje, tako i za uništenje ljudi. Desničari smatraju da u svijetu ima viška ljudi kojih se treba riješiti i zamijeniti ih novim naraštajem 'nad-ljudi' (...). U romanu se ugledni autor, kao komunikolog i politolog, upušta u metaforičke sinonime za promidžbu / propagandu kao što su zavjera, laž, manipulacija, prijevara, izvrtanje i ispiranje mozga. U komunikološko međukulturalnom smislu svrhovitost promidžbe / propagande je plasirati ciljane ideologije publici. Promidžba / propaganda je oblik komunikacije koja se razlikuje od nagovaranja jer se njome pokušava kao konačnu namjeru postići reakcija koju promotor priželjkuje. Možemo zaključiti, kako autor u romanu, ukazuje na oblikovanje percepcije, manipulacijom spoznaja i direktnog ponašanja s krajnjim ciljem da se postigne reakcija koja se priželjkuje u javnostima. Protok informacija je kontroliran, a javno mnijenje je upravljano s manipulacijom ponašanja primatelja poruke o fenomenu korona pandemije „Covid - 19“.

Emil Vlajki, na hipotetskim komunikološkim pretpostavkama, dramaturški dovodi do „Zapleta u romanu: (...) Djevojka Žana dolazi, dan nakon smrti svojih roditelja koji su dobrovoljno umrli u jednom 'humanitarnom centru' u Parizu, jer nisu više mogli trpjeti višegodišnju samoizolaciju, da preuzme njihove posmrtno ostatke u urni. Ne vjeruje da je ta smrt bila dobrovoljna i to istražuje zajedno sa jednim psihologom, Morisom, s kojim stupa u vezu. Oni otkrivaju da je laž ono što se tvrdi da stariji

ljudi ne smiju više izlaziti napolje, jer virusa nema u zraku. Isto tako, njih dvoje saznaju da njihovi roditelji nisu mrtvi, već da su bili drogirani i prebačeni u jednu kliniku kako bi se nad njima vršili opasni medicinski eksperimenti. Moris je više teoretičar i neodlučan kada se radi o konkretnim stvarima, te propušta da spasi Žanine roditelje. Žana ga zbog toga napušta i vezuje se za Serža, predsjednika svjetske eugeničke organizacije koja posjeduje 'univerzalnu vakcinu' i želi da reducira svjetsko stanovništvo kako bi planetu nastanili, bolji, inteligentniji ljudi. 'Vakcinu' pronalazi naučnik Mark Dival sa svojom ekipom. Serž je čvrst, pouzdan, voli Žanu i učinio bi sve za nju bez ikakvog razmišljanja. Nakon što je 'vakcina' prihvaćena od svih zemalja svijeta, Serž organizira prijem za svjetsku elitu. Žana je uz Serža, ali se Moris ne može s tim pomiriti. Konačno, igrom slučaja, njegova ljubomora, dovodi do uništenja ljudi koji stoje iza ovog neljudskog projekta“ (...).

Analizirani roman je prepun ljubavi, ljubomore, diktatorskih vlasti, prljave propagande Gebelsovog tipa, eksperimenata nad ljudima, neefikasnih i smrtonosnih cjepiva, zloupotrebe nanotehnologije, te osobnih i kolektivnih tragedija. Uvjeren sam da će prezentirani roman, zbog aktualnosti teme „Covid-19“, imati široki odaziv čitalačke publike. Korona (Covid -19) je postala metafora pobjede zla nad dobrim. Analizirajući rukopis romana „**KORONA**“ je razvidno da Emil Vlajki, ugledni komunikolog i politolog, otvara brojna društvena i humanistička pitanja slobode, socijalne jednakosti, tolerancije, društvene pravednosti, solidarnosti, blagostanja, zdravlja, mira i suživota s prirodnim okolinom.

Na temelju svega iznesenog slobodna sam ovu vrijednu rukopisnu publikaciju-roman „**KORONA**“ predložiti za publiciranje. Sadržaj romana se preporuča svim građanima, komunikolozima, politolozima, psiholozima, sociolozima, translatolozima, zdravstvenim djelatnicima, posebno epidemiolozima, kao i studentima komunikologije, novinarstva i prevoditeljstva na svim obrazovnim razinama dodiplomskih, magistarskih i doktorskih studija koji u užem ili širem smislu izučavaju svijet globalne,

regionalne, nacionalne i lokalne krizne korona komunikacije.

Maribor, 05.10.2020.

Izr.prof. dr.sc. Vlasta Kučič
Filozofski fakultet Sveučilišta u Mariboru,
2000 Maribor, Slovenija

LJUBAV U DOBA KORONE

Jednom kada se budu pisale kronike o proljeću u Zagrebu 2020. godine, zacijelo će biti zapisano: čudno je to bilo proljeće u kojemu su nas zadesile mnoge nevolje, epidemija, potresi, mnoge smrti, karantene, izolacije, samoizolacije, bolesti, ograničenje kretanja, nemogućnost primanja posjeta i zabranjeni izlasci iz doma.

Naše malo društvo sa svakodnevne kave jutarnje pomalo se, zbog raznoraznih razloga, osipalo.

Ostadosmo samo nas dvojica. Jutra su se nizala. Kavica se ispijala. Tjeskoba se u zraku osjećala. Ublažavao ju je tek cvrkut ptica i radost proljetnog zelenila. Priroda, čini se, za naše tuge staračke nije marila. Pa ipak, nadu nam je ulijevala jer je, za razliku od nas dvojice, životom pulsirala. A naša je priča tekla svakoga jutra uvijek iznova ista kao i proteklog jutra, a ipak različita. Bila su to prekapanja po sjećanjima. Događaji iz djetinjstva, evociranje radosti naših brzo prohujalih mladosti, tegoba iz svijeta rada, obiteljskih događaja i tragedija i kratki osvrti na muku sadašnjih sporo tekućih dana.

Malo smo razgovarali o dnevnoj politici, više o sportu, posebice o nogometu. Otkrili smo jedan drugome kako smo u dom za starije osobe dospjeli. Mene je u dom natjerala smrt sina, a njega dva moždana udara koja je doživio i, na moju sreću, preživio. „Čitao sam o tvojoj nesreći u novinama, žao mi je,“ reče mi, duboko uzdahnuvši, „ali te naravno tada nisam poznavao niti sam mogao ni u snu slutiti da ću te ikada upoznati i s tobom ovako svako jutro kavu ispijati.“

Da otklonim nelagodu i obostranu tugu, rekoh mu: „E moj Roko, znaš li ti onu anegdodu o ocu

i dvojici sinova?“

„Ne znam,“ odgovori Roko, zagledavši se u mene znatiželjnim, blago suzom orošenim crnim očima.

„I kako glasi ta priča?“ upita.

Nakašljah se i nastavih: „Imao, dakle, otac dvojicu sinova. Jedan od njih dvojice bio pametan, a drugi završio u staračkom domu. A od nas dvojice obojica završismo u domu za starije, pa ti sam zaključio kako stvari stoje s našim pametima.“

„Loše i nikako!“ uskliknu Roko i grohotom se nasmije.

Smijali smo se, naravno, obojica. Tu sam mu kratku crticu ispričao jer mi se često na posljedice moždanog udara na njegov mozak žalio. Mozak mu je, međutim, ostao potpuno neoštećen. Lucidan je, inteligentan, do bola iskren, pošten i istinoljubiv moj svakojutarnji subesjednik. Nevjerojatno simpatičan taj čovjek Roko. Zato sam ga iskreno zavolio. I volim ga slušati.

„Rodio sam se u Dalmatinskoj zagori, u siromašnoj obitelji. S osam sam godina sa starijim bratom, koji je tada imao petnaest godina, dospio u Vladimirovce u Slavoniji. Da bismo se prehranili, stariji brat je radio, a ja sam prosio“, priča mi Roko i pri tome odmahuje rukom, kao da od sebe tjera mučna sjećanja na težinu života iz svog djetinjstva.

„S deset godina preselio sam se u Podravinu, u Đurđevac i Kalinovac. Tamo sam završio četiri razreda pučke škole i tri razreda stolarskog zanata. U školi je bilo dobro, samo što mi nikada nije dobro išlo čitanje“, jada mi se.

„Zato sam se primio stolarskog zanata i izrastao upornim i marljivim radom u izvrsnog majstora stolara. Dokaz za to je i ono „Priznanje“ koje uokvireno visi na zidu moje sobe“, ponosno će Roko.

„U Podravini se sretno oženio. Sina dobio. Gospodarstvo stekao. U Zagrebu kuću izgradio. Dvoje krasnih unuka dobio. Poštujem me i vole i sin i snaha. Život je izgledao kao bajka. A onda je prije nekoliko godina žena umrla i moj se život urušio kao kula od karata“, ispriča mi sa suzama u očima.

I tu zapravo počinje prava priča.

U danima prije korone i prije potresa, dok je još naše malo, ali često neveselo društvo bilo na